

Arvaja, Maarit – Sarja, Anneli – Niemi, Kreetta – Pakkanen, Marjatta. 2020. ILMIÖLÄHTÖINEN OPPIMINEN VALOKEILASSA: YMMÄRRYKSEN RAKENTAMINEN JA REFLEKTIIVISYYS YLIOPISTO-OPINTOJEN ALKUVAIHEESSA. Kasvatus 51 (1), 6–20.

Tarkastelemme artikkelissamme käsitteellisen ajattelun kehittymistä ilmiölähtöisessä oppimiskontekstissa yliopisto-opintojen alkuvaiheessa. Tutkimuksen kohteena olivat Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden perusopintojen Vuorovaikutus ja yhteistyö -kurssin opiskelijoiden laajat luentopäiväkirjat ja esseet. Näissä teksteissä opintojaksolla käsiteltyjä teoreettisia vuorovaikutusilmiöitä peilattiin omiin kokemuksiin tai käytännön esimerkkeihin. Tutkimuksemme teoriakehikko perustuu tieteellisen ajattelun, oppimisen henkilökohtaistamisen ja reflektion näkökulmiin. Tutkimme teksteistä, millaisia teorian ja käytännön yhteyksiä opiskelijat rakensivat ja minkälaista reflektiota ilmeni. Analyysi eteni aineistolähtöisesti. Erittelimme teksteistä laadullisesti erilaisia ymmärryksen rakentamisen tapoja ja tulkitsimme niitä reflektiivisen toiminnan kehyksessä. Löysimme kolme ymmärryksen rakentamisen tapaa, jotka nimesimme kuvailuksi, tulkinnaksi ja kyseenalaistamiseksi. Kuvailussa vuorovaikutusilmiöstä nostettiin yksittäisiä tekijöitä, joita reflektotiin suhteessa itseen tai omaan arkikokemukseen. Tulkinnassa ja tutkivassa reflektiossa sekä kyseenalaistamisessa ja systeemitason reflektiossa ilmiön syvälinen ymmärtäminen näkyi teorian tiedon henkilökohtaistumisena ja käsitteellisenä toimijuutena. Lähes kaikki tekstit sisälsivät kuvailua ja itsereflektiota, kun taas tulkintaa ja tutkivaa reflektiota esiintyi puolessa teksteistä. Sen sijaan kyseenalaistava systeemitason reflektio oli harvinaista. Tutkimus osoittaa, että ilmiölähtöisessä oppimisessa teorian ja käytännön sidosten painottaminen tukee käsitteellistä ajattelua.

Asiasanat: ilmiölähtöinen oppiminen, käsitteellinen toimijuus, reflektio, tieteellinen ajattelu, ymmärryksen rakentaminen, yliopisto-opinnot

Valkonen, Leena – Tyrväinen, Heli – Uotinen, Sanna. 2020. LUOTTAMUKSEN RAKENTUMINEN VERKKO-OPISKELUSSA. Kasvatus 51 (1), 21–37.

Tässä artikkelissa kuvataan verkko-opiskelussa rakentuvaa luottamusta verkkokurssilla opiskelevan opiskelijan näkökulmasta. Tutkimusaineistona on Jyväskylän yliopiston avoimen yliopiston verkkokurssseille osallistuneille opiskelijoille tehty kysely (n = 68). Tutkimuksessa selvitettiin ensin faktorianalyysin avulla verkko-opiskelussa rakentuvan luottamuksen edellytyksiä ja luottamusriskejä. Luottamuksen edellytyksiä ovat opiskeluryhmän turvallisuus ja yhteisöllisyys, verkkoympäristön selkeys ja helppokäyttöisyys sekä opettajan suunnittelutyö, ammattitaito ja läsnäolo. Luottamusriskejä ovat toimimaton ryhmätyöskentely, oman osaamisen tai opettajan ohjauksen puutteet sekä tekniset ja tietoturvaan liittyvät ongelmat. Avovastausten sisällönanalyysissä löytyi yhdeksän verkko-opiskelussa rakentuvan luottamuksen osa-alueita, joista opettajaan liittyvät suunnittelutyö, ammattitaito ja läsnäolo, opiskelijaryhmän kunnioitus, yhteisöllisyys ja työpanos ja verkkoympäristön käytettävyys, tekninen toimivuus ja tietoturva. Tutkimuksen pohjalta muodostettuja yhdeksää luottamuksen osa-alueita on mahdollista hyödyntää verkko-opiskelun suunnittelussa ja toteutuksessa. Lisäksi ne tarjoavat uusia tutkimusaiheita luottamustutkimukselle ja auttavat rakentamaan vertaisopiskelijat huomioon ottavaa luottamuksen pedagogiikkaa verkko-opiskeluun.

Asiasanat: korkeakouluopetus, verkko-opiskelu, luottamus

Raetsaari, Kirsi – Suorsa, Teemu – Muukkonen, Hanni. 2020. OHJAUSTYÖN HAASTEENA LUKION KESKEYTTÄMINEN: AMMATTILAISTEN TULKINTOJA OLOSUHTEISTA JA TYÖNSÄ PERUSTEISTA. Kasvatus 51 (1), 38–50.

Artikkelissa tarkastellaan päivälukiolaisten ohjaustyöhön osallistuvien ammattilaisten kokemuksia työstään lukion keskeyttämistä harkitsevien nuorten kanssa. Aineisto on kerätty yhden kaupungin lukio- ja nuorisopalveluissa, joihin kuuluu kymmenen päivälukiota, yksi aikuislukio ja Ohjaamossa toimiva etsivä nuorisotyö. Ammattiryhmittäin toteutetuista ryhmäkeskusteluista (32 osallistujaa) tunnistettiin ohjaustyöhön liittyviä keskustelun teemoja, ohjaustyön kannalta olennaisia olosuhteita sekä ammattilaisten subjektiivisia toimintaperusteita. Aineistosta nousi esiin kolmenlaisia ohjaustyön olosuhteita, jotka ohjaustoiminnassa pysyvät ennallaan tai muuttuvat: pysyvät rakenteet, suhteellisen pysyvät neuvoteltavissa olevat käytänteet sekä muuttuvat neuvoteltavissa olevat käytänteet. Ammatilliset perustelivat toimintaansa näissä olosuhteissa suhteessa seitsemään tavoitteeseen. Yleisellä tasolla (1) nuoria halutaan auttaa pääsemään elämässään eteenpäin. Kouluyhteisön tasolla (2) koulun halutaan olevan nuorille positiivinen paikka, (3) ohjaus nähdään yhteisenä työnä ja (4) sen toimintamallien toimivuutta pidetään tärkeänä. Ongelmien ilmetessä (5) nuoret halutaan saattaa ohjauksen pariin, ja henkilökohtaisessa ohjauksessa (6) saadaan yhteistyöstä voimaa ja (7) pyritään tarjoamaan oikeanlaista tukea. Tutkimuksen perusteella opiskelijoiden huoliin puuttuminen näyttäytyy ohjaustyön arjessa keskeisenä, ja sen tavoitteita ja käytänteitä on syytä kehittää.

Asiasanat: lukio, opintojen keskeyttäminen, ohjaus, opiskelijahuolto

Roiha, Anssi. 2020. CLIL-OPETUKSEN MERKITYS VUOSINA 1992–2001 PERUSKOULUSSA OPISKELLEIDEN AIKUISTEN ELÄMÄNKULUISSA. Kasvatus 51 (1), 51–66.

Tässä artikkelissa tarkastellaan CLIL-opetuksen (Content and Language Integrated Learning) roolia yksilöiden elämässä. Artikkelin aineistona on elokuun 2016 ja tammikuun 2017 välillä toteutetut 24 haastattelua, joissa entiset CLIL-oppilaat retrospektiivisesti pohtivat opetusmuodon merkitystä peruskoulun jälkeisissä elämänkuluissaan. Osallistujat olivat saaneet osan opetuksestaan englannin kielellä peruskoulussa vuosina 1992–2001. Analyysissä nojaututtiin sekä narratiivien että narratiiviseen analyysiin, eli aineisto teemoiteltiin sekä tyyppiteltiin, ja yksittäiset narratiivit analysoitiin kokonaisuuksina. Osallistujista muodostettiin neljä erilaista tyyppiluokkaa heidän englannin kieliminänsä perusteella. Sankareilla (n = 9) ja vakailta (n = 7) CLIL-opetus vaikutti luoneen pohjan vahvalle englannin kieliminälle, joka oli tukenut heidän monia elämänvaiheitaan, kuten opiskeluaikaa tai työelämää. Erityisesti painoarvoa annettiin varhaiselle CLIL-opetukselle. Aaltoilijoilla (n = 6) suhde Englantiin oli vaihdellut vuosien saatossa, kun puolestaan kipuilijoiden (n = 2) asenne Englantiin vaikutti olevan varsin negatiivinen. Kokonaisuutena tämä tapaustutkimus osoittaa, että CLIL-opetuksella voi yksilöiden itsensä kokemana olla iso merkitys heidän elämänkuluilleen ja yhteiskuntaan kiinnittymiselleen.

Asiasanat: CLIL-opetus, elämäntilanne, kieliminä, narratiivien analyysi, narratiivinen analyysi